

anderledes ligeoverfor det private Gods end
 hiin Aføsning, som følger lige i Hølene, og
 som er den samme, som foregik i Slutningen
 af forrige Aarhundrede og i Begyndelsen af
 dette, og som dengang udtalte Regjeringens
 Mening om Landbosforholdene. Jeg skal ikke i
 denne Henseende lade blive mindste Uklarhed
 tilbage; deraf vil man see, at det ikke er min
 Mening at gjøre noget som helst Sidespring eller
 tilfældig Misbrug af denne Lov, ingen anden
 Brug vil jeg gjøre af den, end den, som er
 givet forlænge siden. Dersom jeg nogensinde
 skulde holde mig til noget Stykke i denne
 Lov her, skal det ikke være til noget som helst
 Forslag, kommet fra Noget af dem, der i Al-
 mindelighed stemme mod mig, men jeg nægter
 ikke, at der er indkommet Ting i Loven, saa
 jeg kunde maaskee i sin Tid komme til at min-
 de Folk om i et eller andet for dem maaskee
 ubetimmeligt Dieblif. Jeg skal kun bruge det,
 til at opruffe Hufommelsen med. Der er en
 anden Side af Sagen, som jeg ikke vil lade
 gaae uberørt hen; det har været meget
 magtpaaliggende for Mange her at bringe
 denne Sags Afgjørelse til at betrag-
 tes, som en Begunstigelse for Land-
 almuen paa disse Godser; jeg holder mig fuld-
 kommen overbeviist om, at Begunstigelsen er
 idetmindste ligesaa stor for Kronen og Riget
 (Hør!). Der blev sagt, for at bevise, at det
 var en Begunstigelse, og det en pecuniær Be-
 gunstigelse, at Finanzministeren havde sagt,
 at det medførte et calculatorisk Tab, det
 vil sige et efter Slutning udregnet Tab af, jeg
 troer, 1 Million — eller jeg sætter med For-
 nøielse noget Mere — men jeg vil tillade mig
 at gjøre opmærksom paa, at, naar vi gaae fra
 Guldhuset ned til Porcellainfabrikken, see vi her
 en lang Række af Foretagender, som have
 mange calculatoriske Gevinster, men endnu
 mange flere virkelige Tab, men det Omvendte
 vel blive Tilfældet med det her paaberaabte
 calculatoriske Tab. Det vil blive, paastaar
 jeg, en Binding for Staten, at den strax og
 uebliffligt faaer afgjort en Sag, som lægger
 et Tryk paa den nærværende Statsbestyrelse,
 og, forsaavidt det rimeligvis bliver afgjort
 saa fordeelagtigt, at Statskassen vil faae en
 forøget Indtægt, og vil give en saadan Til-

vært til den vigtigste Deel af Landets Vind-
 stibeligbed, at alle Indtægtskilder skulle komme
 til at føle det. Jeg kan ikke paa nogen Maade,
 idet jeg stemmer for denne Lov, indsee, at vi,
 som have arbejdet for at faae den frem, ikke
 have havt Statskassens Fordeel for Die. Man
 har forundret sig igaar eller iforgaars, kort
 sagt, man har forundret sig under denne For-
 handling over, at vi eller jeg tog særligt Hen-
 syn til Statskassens Lærv. Det er en ubil-
 lig Bemærkning; jeg har idelig havt det for
 Die, jeg har mødt megen Modstand, fordi jeg
 har havt det for Die, fra mange forskjellige
 Kanter, og jeg vil muligen ogsaa i de nær-
 mest kommende Dage møde yderligere Mod-
 stand i denne Retning. Naar den Tid kom-
 mer, saa paakalder jeg Folks Grindring, saa
 vil de komme til at sande, at jeg virkelig
 staaer paa Statskassens Bedste, jeg troer, at
 det da vil blive oplyst, at vi, som søge at
 fremme, hvad man i Almindelighed har væn-
 net sig til at kalde Bøndestændens Vel, det vil
 sige, den store Støtte for hele Landets Tilværelse,
 at vi ingensinde have drifvet os til at forlange
 for Bøndestanden Noget, som skulde være en
 Gave til den, og Grunden hertil ligger lige
 for Haanden, thi hvem Andre end de selv
 skulde give den noget. Vi have hidtil ikke
 fundet syndelig stor Understøttelse til at aabne
 andre Kilder til Indtægt for Staten, end der
 hidtil har været tilstede, saadanne Kilder, at
 man kunde have Grund til at troe, at vi vilde
 skaffe Bøndestanden Begunstigelse paa Stats-
 kassens Beføstning. Heller ikke have vi paa
 Bøndestændens Vegne nægtet at bevilge, hvad
 Mange have kaldet en reen Begunstigelse, og
 det have vi ikke gjort paa Grund af Retfær-
 dighed, thi man har indrømmet, at intet Ret-
 færdighedskrav i de af mig tilfattede Tilfælde
 var tilstede, men paa Grund af Billighedshen-
 syn. Saaledes vilde vi ogsaa handle for Frem-
 tiden, jeg haaber saaledes, at denne Lov skal
 komme til at gaae igjennem for Nogle som en
 billig, og for os som en retfærdig og nyttig
 Lov.

Monrad: Det er egentlig ikke fra Fi-
 nantskassens Side, at jeg har den største Be-
 tænkelighed ved at gaae ind paa denne Lov.
 Jeg troer i denne Henseende at kunne berolige